

ת"פ 18011/08/14 - מדינת ישראל נגד מ"כ

בית משפט השלום בקריות
ת"פ 18011-08-14 מדינת ישראל נ' מ"כ

לפני
בעניין: כבוד השופט מוחמד עלי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
מ"כ

הנאשם

פסק דין (הכרעת דין וגזר דין)

כתב האישום ומהלך הדיון

1. הנאשם הודה בעבירה של החזקת סמים לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א) בשילוב 7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: **פקודת הסמים המסוכנים**), בכך שביום 18.2.2014 החזיק סם מסוכן מסוג חשיש במשקל 9.04 גרם נטו.
2. ביום 17.1.2016 הציגו הצדדים להסדר טיעון לפיו הנאשם יודה בכתב אישום מתוקן ויופנה לקבלת תסקיר שירות המבחן בטרם יורשע בדין. הוסכם בין הצדדים כי במידה ושירות המבחן ימליץ להימנע מהרשעת הנאשם, המאשימה תסכים לאמץ את ההמלצה.
3. בעקבות ההסדר, הופנה הנאשם לשירות המבחן, ובעניינו נערכו מספר תסקירים שאסקור את עיקריהם להלן, תוך פירוט ההליכים הקשורים בהפניית הנאשם לשירות המבחן.

התסקירים והקשר עם שירות המבחן

4. בתסקיר מיום 5.6.2016 סקר שירות המבחן את נתוניו של הנאשם וכן את מצבו המשפחתי המורכב. צוין כי הוא עובד בשיפוצים לאחר ששירת שירות צבאי מלא במשמר הגבול. לעניין השימוש בסמים, צוין כי הנאשם משתמש באופן מזדמן בסמים מסוג גראס וחשיש, וכי הוא לוקח אחריות על ביצוע העבירה. לדברי הנאשם, הוא נוהג להשתמש בסמים כדי לסייע לעצמו "להתמודד עם האחריות המשפחתית שהוטלה עליו בהיעדר דמות אב". בדיקת שותן שנערכה לנאשם נמצאה נקיה משרידי סם, אך בשל הרקע

עמוד 1

של שימוש בסמים הופנה הנאשם לאבחון וטיפול ביחידה לנפגעי סמים. לכן ביקש שירות המבחן לדחות את הדיון לשם בחינת התאמתו והשתלבותו ביחידה, והדיון נדחה בהתאם.

5. ביום 12.9.2016 הוגש תסקיר נוסף של שירות המבחן. בתסקיר זה צוין כי הנאשם לא הגיע לשיחה ולבדיקת שתן ביחידה לטיפול בהתמכרויות וניתק קשר, וכי ניסיונות שירות המבחן ליצור עמו קשר כשלו. בהתערבות באת-כוחו של הנאשם חודש עמו הקשר, הוא הוזמן לפגישה בשירות המבחן אליה לא הגיע, ושוב ניתק קשר. לאור כך נמנע שירות המבחן מלבוא בהמלצה כלשהי.

6. בדיון שהתקיים ביום 19.9.2016 ביקש הנאשם לאפשר לו לחדש את הקשר עם שירות המבחן כדי להשלים את ההליך אל מול שירות המבחן. לבקשה זו נעתרתי והדיון נדחה תוך שהוריתי לשירות המבחן להגיש תסקיר נוסף.

7. בתסקיר מיום 23.1.2017 צוין שירות המבחן כי חודש ההליך שהנאשם עובר ביחידה לטיפול בנפגעי סמים, אם כי לא באופן סדיר. הנאשם תירץ את חוסר שיתוף הפעולה המלא בכך שהמפגשים פוגעים ביכולתו לעבוד ולהתפרנס. שירות המבחן התרשם כי הנאשם אמביוולנטי ביחס לנזקקות לטיפול. עם זאת, לאור כך שהנאשם היה אז עדיין בשלבים הראשוניים של האבחון והטיפול נתבקשה דחייה נוספת של הדיון. בתסקיר זה דווח כי בדיקות שתן שנערכו לנאשם נמצאו נקיות משרידי סמים.

8. בתסקיר האחרון שהוגש ביום 28.5.2017 צוין כי הנאשם ניתק קשר עם גורמי הטיפול, ולאחר מספר שיחות שהתקיימו בינו לבין שירות המבחן ניתק קשר. לאור כך, שב שירות המבחן על עמדתו כי אינו יכול לבוא בהמלצה טיפולית ולא בא בהמלצה להימנע מהרשעתו.

טיעוני הצדדים

9. ב"כ המאשימה הפנה לערכים המוגנים בבסיס העבירה ולפגיעתם הרעה של הסמים. לעניין ההימנעות מהרשעה, נטען כי הנאשם אינו עומד בתנאים שנקבעו בפסיקה המאפשרים הימנעות מהרשעה. נטען כי לא הוצג אפיק שיקומי וכי הנאשם לא השכיל לגייס את הפניה לשירות המבחן כדי להירתם להליך טיפולי. לפיכך, ביקש ב"כ המאשימה להרשיע את הנאשם בדיון. אשר לעונש, לשיטת המאשימה העונש הראוי הוא השתתף מאסר על תנאי וקנס ברף נמוך.

10. בטיעוניו הפנה הסנגור למועד ביצוע העבירה; להודאתו כבר בחקירתו במשטרה; לכך שמדובר בפגיעה מינורית בערכים המוגנים; ולכך שאין מדובר בפגיעה באחרים משום שהנאשם השתמש בסם בתוך דירה. הסנגור סבור כי אף החברה לא מייחסת חומרה לעבירות אלו והדבר בא לידי ביטוי בהצעות החוק שבאו להתיר שימוש בסמים בנסיבות מסוימות. הסנגור סבור שעל אף המלצת התסקיר יש מקום להימנע מהרשעת הנאשם והפנה לפסיקה התומכת לדידו בעמדתו. לטענתו, מהתסקירים עולה כי הנאשם זנח את

השימוש בסמים ואי הגעתו לטיפול הייתה בשל קשיים כלכליים וצרכי פרנסה. עוד נטען כי הרשעת הנאשם בדין תפגע במציאת עבודה וכי הוא פוטר משני מקומות עבודה בעקבות תיק זה. הסנגור הפנה לסיבות שהביאו את הנאשם לשימוש בסם, וטען לאכיפה בררנית ביחס לחשודים נוספים שנכחו באותה דירה בה נתפסו הסמים, ואשר לא ננקטו נגדם הליכים. לעניין הקנס, הפנה הסנגור לנסיבותיו הכלכליות של הנאשם. הסנגור סבור כי מתחם העונש נע בין "אי הרשעה" לבין הטלת התחייבות בלבד וביקש להסתפק בענישה הכוללת התחייבות. הסנגור הגיש במהלך טיעוניו תעודות משירותו הצבאי של הנאשם המעידות על תפקוד תקין וכן מכתב המלצה ממעסיקו.

דין והכרעה

הבקשה להימנעות מהרשעה

- 11.** תחילה יש לדון בטענת הנאשם כי יש להימנע מהרשעתו בדין, חרף הודאתו. כידוע, הכלל לגבי נאשמים בגירים הוא כי מי שביצע עבירה יורשע בדין ואילו הימנעות מהרשעה היא בגדר מהלך חריג (ראו בין היתר: רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 1.1.2013)). הכללים המאפשרים מהלך שכזה נקבעו בעיקר בהלכת כתב (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337, (1997)), שם קבע בית המשפט העליון כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני גורמים: הראשון, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם; השני - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.
- 12.** הסנגור טוען כי העבירה של החזקת סמים לצריכה עצמית אינה נתפסת כעבירה חמורה, וכי על בית המשפט להיות קשוב לרחשים המגיעים מכיוון הציבור ולשיח הציבורי מצד חלקים של החברה להימנע מהפללתם של מחזיקי סמים לצריכה עצמית, וחלף זאת, יש לדידו להסיט הטיפול לאפיקים שלא תהיה בהם הכתמה על ידי רישום פלילי, כגון הפיכת עבירת החזקת הסמים לעבירה של ברירת קנס. בין היתר מפנה הסנגור להצעות חוק שהוגשו בעניין זה: הצעת חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (החזקה או שימוש לצריכה עצמית של סם מסוכן מסוג קנבוס או שרף של קנבוס), התשע"ז-2017; וניתן להוסיף גם את הצעת חוק לתיקון פקודת הסמים המסוכנים (חנינה ואי-הפללה בעבירות קנבוס), התשע"ו-2015. משמעות טענות הסנגור כי הקלות בה לדידו נתפסת העבירה של החזקת סמים לצריכה עצמית, יש בכוחה להשפיע על שיקולי בית המשפט בסוגיית ההימנעות מהרשעה.
- 13.** אין בידי לקבל את הילוכו של הסנגור. תחילה יובהר כי חלק מהצעות החוק אליהן הפנה הסנגור הוסרו מסדר יומה של הכנסת (ד"כ מיום 8.3.2017, עמ' 245; אם כי ביום 22.5.2017 שוב הועלתה הצעת חוק פרטית באותה רוח), וברי שהצעות החוק אינן משקפות את הנורמה המשפטית התקפה. אכן, קיים דיון ציבורי ובכלל זה דיון בכנסת לגבי השאלה העקרונית אם יש לאמץ הסדר משפטי חדש במקום זה הקיים כיום. בהינתן כך, אין זה ראוי כי בית המשפט ינקוט עמדה בדיון ציבורי זה בטרם הבשיל להסדר נורמטיבי תקף; יש מקום לאפשר למחוקק למצות את הליכי החקיקה; וכל עוד לא שונה המצב המשפטי -

יש להיצמד אליו. משמעות קבלת הילוכו של הסנגור היא חתירה תחת ההסדר החוקי הקיים עוד לפני שהמחוקק נתן את דעתו לשינוי שחלקים מבית המחוקקים מבקשים לערוך, ולהשלכותיו. זאת ועוד, כבר במדיניות האכיפה הקיימת כיום ניתן ביטוי מסוים להקלה שיש לנהוג עם מי שמבצע עבירה של החזקה או שימוש בסמים לצריכה עצמית. היועץ המשפטי לממשלה הוציא הנחיות (הנחיה מס' 4.1105) שקובעות את מדיניות התביעה בעבירה של החזקה ושימוש בסמים מסוכנים לצריכה עצמית, אשר נותנות ביטוי למציאות הקיימת לפיה שימוש בסמים קיים במגזרים שונים. בסעיף 7 להנחיות נקבע, כמדיניות, כי מקום שמדובר באדם שמבצע את העבירה בפעם הראשונה ובהתקיים מספר תנאים - אין להגיש נגדו כתב האישום ויש להסתפק באזהרה. לסיכום, הצעות החוק אליהן הפנה הסנגור והשיח הציבורי שמתקיים בנוגע לאי הפללתם של משתמשים בסמים קלים, אינם יכולים ליצור הנחה אפרורית המטה את הכף לכיוון שינוי הכללים שנקבעו בהלכת **כתב**, מקום שעל המדוכה נבחנת עבירה של שימוש בסמים או החזקתם לצריכה עצמית.

14.

חרף האמור, נקודת המוצא היא כי העבירה בה הורשע הנאשם היא מסוג העבירות המאפשר בנסיבות המקרה לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, קרי נופלת בבירור לתנאי השני של הלכת **כתב**. יתרה מכך, גם לפני ההסדר שהוצג לבית המשפט, ואף ללא ההסדר, בית המשפט היה נכון לשקול הימנעות מהרשעה, ואולם - לא שוכנעתי כי במידה והנאשם יורשע הדבר יביא לפגיעה חמורה בשיקום הנאשם. טיעון הנאשם התמקד בפן התעסוקתי. בתסקיר צוין כי הנאשם עובד בעבודות שיפוץ ובנייה. בתסקיר מיום 28.5.2017 צוין כי לטענת הנאשם הוא מתקשה למצוא עבודה מתאימה בשל התיק הנוכחי, והסנגור טען כי הוא פוטר משני מקומות עבודה בשל התיק הנוכחי. אולם מלבד טיעון כללי, לא ביסס הנאשם את הטענה כי הרשעתו עלולה לפגוע באפשרויות התעסוקה בעתיד (לצורך בביסוס הטענה לפגיעה בשיקום ראו ע"פ 8528/12 **ציפורה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 3.3.2013)). זאת ועוד, טיעון הנאשם לפיו בשל התיק הנוכחי - בו טרם הורשע - הוא מתקשה למצוא מקום עבודה ופוטר משני מקומות עבודה, לא משכנע.

15.

ברובד העקרוני מקובל עלי טיעון הסנגור כי ניתן להגיע למסקנה של הימנעות מהרשעה גם לאור תסקיר שירות המבחן שאין בו המלצה שכזו. מסקנה זו תואמת את הכלל הידוע שתסקיר שירות המבחן אינו אלא בגדר המלצה בלבד, ושיקול הדעת נתון לעולם לבית המשפט. אולם, במקרה הנוכחי אינני סבור כי ראוי שלא לאמץ את המלצת שירות המבחן. אכן, בדיקות שתן שנערכו לנאשם נמצאו נקיות מסמים, אך מנגד הנאשם לא התייצב לכל הבדיקות שנועדו לבחון את צריכת הסמים, וכפי שהובא בסקירה לעיל, שיתף פעולה באופן חלקי עם שירות המבחן. יתרה מכך, בית המשפט נתן לנאשם הזדמנויות פעם אחר פעם להיות בקשר עם שירות המבחן ועם גורמי הטיפול, אך הוא לא השכיל לנצל הזדמנויות אלה וחרף הצהרותיו לא התמיד בקשר עם שירות המבחן. בנסיבות אלו, היה זה הנאשם עצמו אשר סיכל את האפשרות לבכר את ההליך השיקומי ולהגיע לתוצאה של אי הרשעתו בדין.

16.

לפיכך, אינני סבור כי נסיבות המקרה מצדיקות הימנעות מהרשעת הנאשם.

17. **הכרעת דין** - לאור הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום, אני מרשיע את הנאשם בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום, שעניינה החזקת סמים לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א) בשילוב 7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים. מכאן נעבור לגזירת העונש.

מתחם העונש וגזר הדין

18. כידוע, שני שלבים עיקריים לגזירת הדין, קביעת מתחם עונש הולם בשים לב לעקרון ההלימה, ולאחר מכן גזירת העונש בתוך מתחם העונש, זאת כשאין נימוקים המצדיקים סטייה מהמתחם לקולה או לחומרה.

19. לצורך קביעת מתחם העונש שקלתי את הערכים המוגנים שבבסיס העבירה בה הורשע הנאשם - שמירה על בריאותו וגופו של הציבור ומניעת נזקים משניים נוספים; מידת הפגיעה בערכים המוגנים שהיא מועטה; ונסיבות ביצוע העבירה - הכוללות סוג הסם, כמותו ומקום והחזקתו.

20. בתסקיר שירות המבחן צוין כי הנאשם השתמש בסמים לצורך "הרגעה עצמית בדרך שאפשרה לו להתנהל בסביבתו בצורה מאוזנת". הסנגור מבקש לראות בכך נסיבה לקולה בגדר "הנסיבות שהביאו את הנאשם לידי ביצוע העבירה" במובן סעיף 40ט(א)(5) לחוק העונשין. אין בידי לקבל טיעון זה. קביעת המתחם אינה מעשה של מניין הנסיבות שגרמו באופן סיבתי לביצוע העבירה, אלא מלאכה נורמטיבית שבית המשפט קובע בגדרה אלו נסיבות יכולות וראויות להוות גורם המשפיע על קביעת המתחם ואלו לא. בהתעלם מכך שהנטען על ידי הסנגור נעדר תשתית ראייתית מספקת, אינני סבור כי הירגעות מעומס החיים, היא סיבה שיש לכלול בקהל הנסיבות מעצבות המתחם. אשר לטענה של אכיפה בררנית, לא הונחה לפני תשתית ראייתית המאפשרת להכריע בטענה זו, לכן אין בטיעון האמור כדי להשפיע על עיצוב המתחם. לבסוף, מקובל עליי הטיעון כי בקביעת המתחם ככל שהוא נוגע לקנס יש להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם (סעיף 40(ח) לחוק העונשין). עיון בנסיבות שפורטו בתסקיר תומך בטענה שיש להתחשב בנאשם בכל הקשור בהטלת הקנס.

21. לאור הנתונים שמיניתי לעיל, אני קובע כי מתחם העונש ההולם, בנסיבות תיק זה כולל אחד או יותר מן העונשים הבאים: של"צ, התחייבות, קנס, מאסר על תנאי.

22. אשר לנסיבות הקשורות בגזירת העונש בתוך המתחם - הנאשם הוא יליד 1987 שלחובתו אין הרשעות קודמות כלל. הנאשם שירת שירות צבאי מלא כלוחם במשמר הגבול (ראו המסמכים נ/1) ונראה כי מתנהל בדרך כלל באורח נורמטיבי, לרבות בהיבט התעסוקתי. התסקירים מצביעים אמנם על שימוש בסמים, אך בדיקות שתן (חלקיות) שנערכו גילו ניקיון מסמים. לצד זאת יצוין כי שיתוף הפעולה של הנאשם עם גורמי הטיפול ושירות המבחן היה לוקה וחלקי. בנוסף לכך, יש לציין את הודאת הנאשם בביצוע העבירה וקבלת האחריות על ביצועה.

23. לעניין טענת השיהוי - העבירה מושא התיק בוצעה בחודש פברואר 2014 וכתב האישום הוגש בחודש אוגוסט 2014, לפיכך לא ניתן לומר כי חל שיהוי בהגשת כתב האישום. אשר לפרק הזמן שחלף עד למתן גזר הדין, הרי שלא ניתן לשקוף פרק זמן זה לחובת המאשימה. לא זו בלבד שהנאשם לא שיתף פעולה עם שירות המבחן וביקש יותר מפעם אחת להפנותו שוב לשירות המבחן בשל כך - לחלק מן הדיונים לא הגיע הנאשם ללא כל הסבר משכנע (ראו בין היתר הפרוטוקולים מתאריכים: 23.2.2015, 21.9.2015, 25.10.2015, 8.6.2016); ובתחילת ההליך סנגורו הקודם אף התפטר מייצוגו.

24. לאור האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1 חודשי מאסר על תנאי, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתוך שנה עבירה על פקודת הסמים המסוכנים, ויורשע בה.

קנס בסך של 250 ₪ או 3 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם תוך 30 ימים מהיום.

המוצג שהוא סמים - יושמד.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"א תמוז תשע"ז, 05 יולי 2017, בנוכחות הנאשם וב"כ הצדדים.